

Per.
Lat
020

Prodit Budapestini, I. Verpeléti-út 22. decies in anno.
Pretium praesolvendi annum 4 pengő 80 fillér.

Megjelenik Budapestén, I. Verpeléti-út 22., tízszer egy
évben. Előfizetési ára évi 4 pengő 80 fillér.

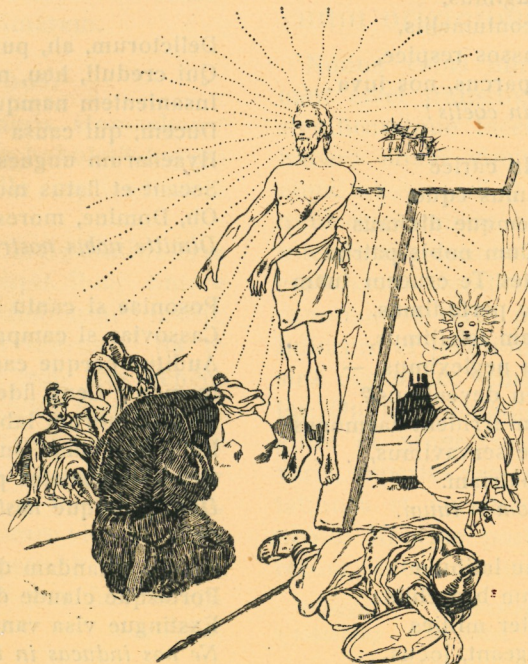
Resurgamus!

Christum redisse a mortuis adeo solidum¹ fundamentum est Christianae religionis, ut Sanctus Paulus, magister gentium, dicere ausus sit: «Quodsi Christus non resurrexit, inanis est praedicatio nostra, inanis est fides vestra.» Resurrectio Christi certam spem nobis addit olim nos quoque resurrecturos esse. Ut tamen ad caelestem gloriam resurgere possimus, prius oportet nos a scelesti vita resurgere.

Nemo, nisi qui cecidit, surgere potest. Nunc totum genus humanum humi prostratum iacet et — maxime quod ad mores et fortunas² attinet — quasi mortuum est. Plurimi modi rationesque proponuntur, quomodo e rerum difficultatibus emergi possit. Legati nationum optimi

fere continenter contiones habent,³ sed frustra, propterea quod remedia malorum non recte quaerunt. Non vident odium atque ambitionem hominum esse causam ingentium difficultatum. Semper in altero causam quaerunt neque cogitare volunt hoc esse solum impedimentum malorum sa-

nandorum, quod suae falsae sententiae pertinaciter adhaerescunt. Malus exitus atrocis belli et regna mutilata et fines obsaepiti⁴ tantam materiam igni concipiendo aptam⁵ congeserunt, quae si semel exarserit, a nullo extingui possit atque iis ipsis plurimum noceat, qui pertinaciter in mutila condicione⁶ conservanda perseverant.

¹ szilárd ² vagyon ³ gyűlésezik ⁴ elzárt ⁵ gyűlékony ⁶ állapot

Germani iam ad sanitatem redire⁷ incipiunt seque omnium virium contentione sublevare nituntur. Nos Hungari — insonites belli — plurimum amisimus et tamen invidiae vicinae nationes nobis maxime succensent. Videlicet metuunt, propterea quod mala animi conscientia⁸ mordentur.

Profecto resurgere nos oportet; nam diu ita vivere non possumus. Dum tamen sine Deo et bonis moribus solam rationem rerum externarum respicimus neque in primis animos commutare atque corrigere studemus, nulla conata⁹ bene succedent.¹⁰ Sola fides Christi resurgentis et amor alterius genus humanum ex gurgite malorum tollere poterunt. *Valentinus Fehér.*

⁷ észre tér ⁸ rossz lelkiismeret ⁹ kísérlet ¹⁰ sikerül.

«Pater Noster» Hungarorum.

Carmen Melchioris Kiss : «Magyar Miatyánk.»

Tu, qui cometas sectaris per aethera
Et frena Soli, Lunae, stellis adhibes,
Ut gloriam per immensum mundum tuam
Semper celebrent cum honore et laudibus,
Oh Deus, qui longa saecula flocci facis,
Sed flosculum, sit tanti, Tu anxie colis:
Exerciti fatis ad Te confugimus,
Teque afflicti precamur contumeliis,
Volente Te tót damnā passos respice,
Qui iustus es et poenae parcus, nos iuva...
Pater noster, Tu, qui es in coelis!

Te semper adoravimus. In carice
Maeotica albo te mactavimus equo,
Diluculo, Martemque Ignemque diximus
Te et Vim, Turana erat dum nobis patria.
Mox Christum nuncupantes Te crucem tuam
Ferventi semper sanguine perfudimus.
Tibi datam fidem nunquam fefellimus,
Nec templa tua adoranda negleximus, —
At Te colentes quo tamen devenimus?
Querellam inferni nostram irrident daemones
Et Occidentis regna, quae servavimus,
Ingrata fide discernere patriam.
Sed *sanctificetur* tamen *nomen tuum.*

Coturnici et vagae aquilae latibula
Tu das amicis in ramorum bracchiis:
At Hungarorum milibus ter millies
Non est, ubi quieti indulgeant, locus.

Tu, quae Satanae retia tetenderant
Perrumpas nobis, Te precamur, Domine!
Ut regnum nobis restitutum adveniat
Et: *adveniat regnum tuum...*

Tu, qui colis iustum piūque, Domine,
Qui tollis puros improbosque corripis,
Tu nosti, quae sit vita, heu, insontibus
Nobis: lugubris, plena contumeliis.
Sulcis daemones in severe inutiles
Herbas ibique messis facta est improbis.
Consume flammis arcem falsimoniae, —
Fiatque voluntas tua...

Frondeuti quercu cinge viri tempora,
Qui probus, audax, fortis in bello fuit,
Non periurus, neque umquam signa prodidit, —
Nimbos, procellas huic de caelo depellas.
Pacem volet, sulci modo ferant sui
Spicas laetas cynorrhodasque spineas.
Sic fit sincera pax et bellorum modus,
Sicut in caelo et in terra...

Ut Lazari tabescimus miseriis,
Audin, Deus, laborum flebiles sonos?
Quae sunt nobis bona, comedunt advenae:
In vinclis nos, illi potiti patria.
Quorum expellas gregem, precamur, e solo
Nostro. Cur ira punimur ultra tua?
Terra Hungara dulces ferat fructus suis...
Panem quotidianum da nobis hodie...

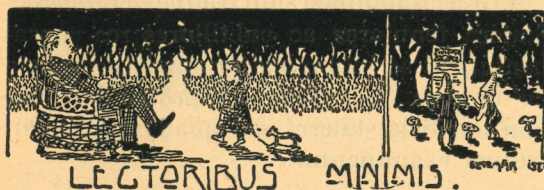
Delictorum, ah, pudetque paenitetque nos,
Qui creduli, heu, nil nobis praecavimus!
Insanientem namque nobis legimus
Ducem, qui causa nostrae nunc miseriae.
Hyaenarum unguis nostra adunci corpora
Secant et flatus mortis frigidus adest...
Oh, Domine, mores nostros mutabimus:
Dimitte nobis nostra debita...

Posoniae si cantu ludunt Hungari,
Cassoviae si campanae vox Hungarae
Auditur perque campos Transsilvaniae et
In monte Cenk fides personant Hungarae
Et terminorum labuntur ludibria
In Bácska, Bánát (sunt iucundae hae plagae!) —
Orbis tum gentes pectore complectimur
Dimittimusque nostris debitoribus.

Notam nefandam deme nobis Domine
Portasque claude diras aegritudinum,
Exstingue visa vana et noctis somnia et
Ne nos inducas in tentationem...

Misereat gentis te honestae et ne sinas,
Tundantur terga ut sanguine madentia.
Et «Halleluja» veniatne, quaerimus...
Libera nos a malo, ah, Domine!

Pater, qui metas circumscribis siderum
Cuiusque rore flos viget cyclaminis,
Reddas, potes, precamur, nobis patriam
Nunc et in aeternum... Amen...

Sus et bos.

Canis in cavaedio¹ in medias sues insi-
luit. Statim ingens grunnitus² oritur. Una
e suis bovi quiete ruminanti³ gloriose⁴
clamat:

— Nonne magnus est inter nos amor?
Ecce enim, ut commune periculum senti-
mus, statim grunnimus.⁵

— Mutua defensio tantum amorem sui⁶
ostendit — respondet bos. — Nisi continen-
ter pro cibo inter vos rixaremini⁷ et nisi
nonnunquam proprios catulos⁸ devorare-
tis, melius de vobis existimarem.

Taurus et bos.

Taurus e viridibus ramis stomachans⁹
observabat, quomodo filius bubulci¹⁰ bovem
ingentem tractaret et flagello crepitans¹¹ eum
huc illuc ageret.

Taurus cum patientiam bovis diutius ferre
non posset, rugiens¹² erumpit. Puer timore
perterritus quiritans¹³ in dumetum¹⁴ insilit.

— Cur, frater, — inquit taurus — ita te
tractari pateris? Ego, qui sum tuo genere
natus, paene studio ulciscendi morior.

— Equidem semper existimavi me per
placidos mores et quietum animum officia-
que a molestiis¹⁵ servari — respondet bos.

— Homines, frater, ignorare videris. Non-
nunquam cornibus¹⁶ eos petere¹⁶ debemus,
non ut noceamus, sed ut nos laedere ti-
meant.

Val. Fehér.

Canis et ursus.

Fabula ad narrationem A. Fáy adaptata.

Magnum honoris gradum canis in aula
leonis nactus est. Cuiquam caudam¹⁷ obterere¹⁷
optime didicit, tantum in canes, sui similes,
tutelam suam expetentes murmurabat¹⁸ frem-
ebatque¹⁸ saeve.

«Cur ita trac-
tas tuos?» —
interrogat
eum ursus.

«Ne quis me
vituperet —
respondet can-
is — impu-
denter meis

tantum me favere.» «Recte hoc, — ait ursus —
tamen ingratus esse videris, qui tutelam
deneges tuis pessimeque eos tractes. Malim
credere ob ignaviam tuam illos a te tam
aspere tractari, ne prorsus appareat, quo
sanguine ortus sis!»

¹ udvar ² rőfögés ³ kérődzik ⁴ dicsekedve ⁵ rö-
fög ⁶ önszeretet ⁷ civakodik ⁸ kölyök ⁹ bosszan-
kodva ¹⁰ béres ¹¹ pattogtat ¹² bög ¹³ sikoltoz
¹⁴ sürü ¹⁵ zaklatás ¹⁶ öklel ¹⁷ farkát csóválja, híze-
leg ¹⁸ rámondul.

De aliquot vocabulorum et locutio- num originibus et mutationibus.

Nonne vobis mirum visum est pendere,
cum esset transitiva forma verbi pendere¹
significaretque facere, ut aliquid pendeat,²
habere etiam vim ponderandi, pensandi³
atque numerandi et solvendi? ⁴ Cogitastisne,
quid esset causae, cur hae ad speciem⁵ tam
inter se discrepantes unius eiusdemque verbi
existissent significationes. Iam vero vobis
exponam et verbi pendere et aliorum voca-
bularum et locutionum significationes non
sine causa nec temere et fortuito esse exor-
tas. Quodsi vocabulorum et locutionum ori-
gines et progressus⁶ diligentius examina-
veris, reperies profecto significationum mu-
tationes et varietates non hominum inve-
niendi libidine partas esse, sed saepe ad
rerum, morum, institutorum conversiones

¹ függni ² függeszteni ³ mérlegelni ⁴ fizetni
⁵ látszólag ⁶ fejlődés.

et inclinationes esse referendas. Ita fit, ut origines et progressionem vocabulorum et locutionum indagantibus in priscarum aetatum mores et instituta et in primordia⁷ humanae societatis, quae nullis iam monumentis litterarum consignata sint,⁸ introspicere contingat.

Itaque propositum est mihi vobis a pendere orsus non praestituto⁹ ordine, sed tamquam per saturam¹⁰ aliquot vocabulorum et locutionum ortus ac progressus explicatos exhibere.

Pendere oriundum igitur, ut dixeram, a pendere primitus¹¹ significavit facere, ut aliquid pendere. Antiquissimis vero temporibus, cum nullus pecuniae usus esset, mercium pretium primum pecu, unde pecunia orta est, aestimabatur, post aere rudi merces commutabantur. Aes rude autem venditori non adnumerabatur, sed ponderabatur atque hoc ita, ut in lance¹² positum pendere¹³. Ita factum est, ut pendere ponderandi et numerandi atque etiam solvendi vim obtineret, quam vim invento aere flato et signato,¹⁴ cum aes iam non necesse esset, ut ponderaretur, sed pro vendita merce adnumeraretur, usque retineret.

Antiquissimum pendendi instrumentum erat *libra*,¹⁵ quae ex iugo constabat, ex quo binae lances pendebant. Ex medio iugo exstabat *examen*, quo ponderum aequalitas vel inaequalitas probabatur et indicabatur. Est autem examen lingua vel ligula¹⁶ librae oriundum a verbo *exigere* (exagere, exagmen), quod inter alia idem valet atque explorare, exquirere ut columnas ad perpendiculum¹⁷ vel pondus margaritarum manu exigere.

Examinis nomen significatione explorationis vel probationis vel tentationis accepta nostro quoque sermone receptum nostra aetate per vocem *vizsga* exterminatum est. Examinis functio¹⁸ luculente¹⁹ describitur Verg. Aen. XII. 725—7. :

«Iuppiter ipse duas aequato examine lances
Sustinet et fata imponit diversa duorum,
Quem damnet labor et quo vergat pondere
letum.»

Est etiam *momentum* ex movimento (movere) ductum ad libram pertinens declaratque vim, qua pondera ex aequilibrio²⁰ excussa aut sursum tollantur, aut deorsum deprimantur. Hungarice dicimus *döntösuly*. Translate quoque ponitur, ut notum illud Livianum: «haud parvum momentum ad animum eius moliendum adventus Hannibalis fecit».

A Graecis mutuata sunt *trulina*¹⁵ et *statera*.¹⁵ *Statera* tenuiores ac subtiliores res pensabantur, ut scriptum legitur apud Ciceronem de oratore II. 109 ad ea probanda, quae non aurificis *statera*, sed quadam populari *trulina* examinantur.

Librae adnumeres licet praepositionem *instar*, quae, ut probe scitis, cum genitivo coniungitur. Examen enim, cum se ex motu et agitatione ponderum exaequatione in aequilibrium recipit, instat. *Instar* ergo rerum aequalitatem significat, ut «instar montis equum aedificant», id est equis magnitudine aequat montem.

Fortasse fingas vocem *delirare*²¹ originem ex quodam animi motu vel ex mentis perturbatione duxisse et nihil²² commune²² cum rebus, quae sensibus percipiuntur,²³ habere.²² Falso! *Delirare* enim derivatur ex re nimis corporea, ducitur autem ex *lira*,²⁴ quae sulcum significat. *Delirare* quidem est *lira* id est sulco decedere, a recta via deerrare; ut is, qui a recta via deerrat, errat, ineptiarum²⁵ quid facit, ineptit, insanus est, insanit. «Quidquid delirant reges, plectuntur Achivi», h. e.: quidquid ineptiarum faciunt reges, populus poenas dabit. (Hor. Epist. I. 2, 14.)

Sunt quaedam vocabula, quorum origo in populari religione ne dicam superstitione²⁶ quaerenda est, ex quibus unum atque id maxime excellens adferam.

7 eredet 8 feljegyez 9 előre megállapított 10 tá-
lalomra 11 eredetileg 12 mérlegserpenyő 13 felfüg-
gesztetett 14 vert pénz 15 mérleg 16 (mérleg) nyel-
vecske 17 mérőn 18 teljesítés 19 pompásan
20 egyensúly 21 kitér a barázdából, örlőng eszelős-
kődik 22 nincs semmi köze 23 felfog 24 barázda,
mesgye 25 döreségek 26 babona

Invidere est compositum ex praepositione in et verbo videre et primitus significavit aliquem usque videre, aliquem intentis oculis intueri, in aliquem oculos intendere. Populari autem sententia credebatur, immo vero vulgo etiamnum creditur oculorum torvo²⁷ ac maligno²⁸ obtutu hominibus noceri, nam in maligno et torvo oculorum obtutu vim infestam et calamitosam²⁹ inesse putatur. Quare si quis aliquem invidet, ei male vult, eius secundam fortunam aequo animo ferre non potest. Invidere principali³⁰ eius significationi pariter cum accusativo coniungebatur, ut Accius frg. 424 R: «Quis mortalis florem liberum invidet meum?» Post sive Graecum φθόνον erat causa, sive quia verbi male velle accepit vim, sive caeteris ex in compositis verbis similiter cum dativo coniunctum est. Carolus Ács.

²⁷ mogorva ²⁸ ellenséges indulatú ²⁹ rontó ³⁰ eredeti, első.

EX AUCTORIBUS ROMANIS

Epigrammata Martialis selecta.

Mille ferme et quingenta epigrammata Martialis nunc quoque supersunt, in quibus laudantur praesertim ingeniosi hominis ioci plurimo sale¹ aspersi,² nec candore³ minus. Quam ob rem epigrammata recensuimus et quoniam discipulis nostris nulla sane ea legendi offertur occasio, ad usum eorum nonnulla speciminum loco ephemeridi nostrae inseri voluimus. Sed aliquid prius de ipso poeta ac vita eius exponere nequaquam videtur inutile.

Marcus Valerius Martialis Bilbili in Hispania natus est quarto primi p. Chr. n. saeculi decennio. Pater epigrammaton iuvenis admodum Nerone imperante Romae vivebat et ad epigrammata scribenda se conferens omnium bonorum studia sibi facile conciliavit. In prooemio libri IX. epigrammaton haec de se scribit:

Ille ego sum nulli nugarum⁴ laude secundus,
Quem non miraris, sed puto, lector, amas.
Maiores maiora sonent: mihi parva locuto
Sufficit⁵ in vestras saepe redire manus.

A Domitiano dignitate equestri ornatus quamquam spectatus omnino poeta fuit, nihilominus pauper in patriam suam rediit, ubi mox anno CII. vitam deposuit.

Inter aequales Plinius Minor mortis poetae mentionem facit in epistola 21. l. III. ita: «Audio Martialem decessisse et moleste fero... Prosecutus eram⁶ viatico⁷ secedentem:⁸ dederam hoc amicitiae, dederam etiam versiculis, quos de me composuit... Dedit enim mihi, quantum maximum potuit, daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari maius, quam gloria et laus et aeternitas? At non erunt aeterna, quae scripsit; non erunt fortasse, ille tamen scripsit, tamquam essent futura». Quod ad hanc opinionem Plinii attinet, erravisse eum sine dubio et epigrammata Martiali immortalitatem donavisse luce clarius est. Namque posteritas suum Martiali decus rependit ita, ut non immerito Martialis epigrammaticorum poetarum princeps dicatur. Martialis enim epigrammatis acumen⁹ ingenii⁹ dedit, quod deinceps proprium epigrammatis debet omnino haberi.

Quomodo poeta ipse de epigrammaton libris XIV senserit, elucet e. versibus:

I.

Sunt bona, sunt quaedam mediocria, sunt mala
plura,

Quae legis hic: aliter non fit, Avite, liber.

II.

Scribere me quereris, Velox, epigrammata
longa.

Ipse nihil scribis: tu breviora facis!

III.

Laudat, amat, cantat nostros mea Roma libellos,

Meque sinus omnis, me manus omnis habet.

Ecce rubet quidam, pallet, stupet, oscitat,¹⁰ odit

Hoc volo: nunc nobis carmina nostra placent.

Ad poetas, quorum versificationem ludificare vult:

IV.

Ut recitem tibi nostra rogas epigrammata
Nolo.

Non audire, Celer, sed recitare cupis.

¹ élc ² fűszerez ³ őszinteség ⁴ tréfa, bohóság
⁵ elegendő ⁶ megajándékoz ⁷ útravaló ⁸ amikor
elutazott ⁹ elmeél, csattanó («pointe») ¹⁰ ásít

V.

Cum tua non edas, carpis mea carmina, Laeli.
Carpere vel noli nostra vel ede tua.

VI.

Exigis, ut nostros donem tibi, Tucca, libellos.
Non faciam: nam vis vendere, non legere.

VII.

Fama refert nostros te, Fidentine, libellos
Non aliter populo quam recitare tuos.
Si mea vis dici, gratis tibi carmina mittam:
Si dici tua vis, hoc eme, ne mea sint.
Alio loco de eodem Fidentino:

VIII.

Quem recitas meus est, o Fidentine, libellus:
Sed male cum recitas, incipit esse tuus.
De quodam medico:

IX.

Nuper erat medicus, nunc est vispillo¹¹ Diau-
lus:
Quod vispillo facit, fecerat et medicus.
De quodam causicidico:

X.

Cum clamant omnes, loqueris tunc, Naevole,
tantum,
Et te patronum causicidicumque putas.
Hac ratione potest nemo non esse disertus.¹²
Ecce, tacent omnes: Naevole, dic aliquid.
Epigrammata varii argumenti:

XI.

Semper pauper eris, si pauper es, Aemiliane.
Dantur opes nulli nunc nisi divitibus.

XII.

Occurris quocunque loco mihi, Postume,
clamas
Protinus et prima est haec tua vox «Quid
agis?»
Hoc, si me deciens una conveneris hora,
Dicis: habes puto tu, Postume, nil quod
agas.

Inter duos amantes, Leandrum et Hero'
Hellespontus fuit. Ideo Leander omni nocte
fretum transnavavit, ut Hero videret, donec
gurgitibus haustus periit:

XIII.

Cum peteret dulces audax Leandros amores
Et fessus tumidis¹³ iam premeretur¹⁴ aquis,
Sic miser instantes¹⁵ affatus dicitur undas:
«Parcite dum prospero, mergite cum redeo.»

Sebastianus A. Módly.

¹¹ sirásó ¹² ékesenszóló ¹³ feldagadt ¹⁴ elkap
¹⁵ fenyeget, üldöz.

Oppidum sepultum. (8)

Scripsit: Győző Morvay dr.

In Latinum convertit: Valentinus Fehér.

10. Decius quas res alias viderit?

— Quo ergo ibimus? — interrogat in ve-
stibulo Decius.

— Quo fortuna ducet — ait Publius.

— Recta¹ certe — inquit Cornelius.

In forum venerunt triangulum.² Id non
fuit simile maiori foro; nam, quasi cavae-
dium,³ muris, qui ianuas habebat, erat cir-
cumdatum. Centum in eo erant porticus.
In medio templum in honorem Herculis aedi-
ficatum erat. In foro stabat aedificium rotun-
dum octo columnarum Doricarum tholo⁴
tectum. In foro erat puteal.⁵

Hinc adolescentes prospectu⁶ ad totam val-
lem Sarni fluminis amoenissimo fruebantur.
Inde per theatrum venerunt ad viam Sta-
bianam, ubi Decius tabernam librariam⁷
conspexit.

— Tales tabernae apud nos Aquinci raras
sunt.

— Quid ita?⁸ num apud vos libri nulli
leguntur?

— Leguntur quidem in Pannonia libri, sed
illi ex Italia portantur. Meus quoque pater
habet bibliothecam.⁹

— Eamus intro — ait Publius.

In oculis¹⁰ scripta in tabulis incisa et
volumina collocata sunt. Offerente librario¹¹
Cornelius fabulam recentissimam emit et
per servum domum mittit.

Deinde per viam Stabianam ibant. Cor-
nelius iterum iterumque monuit Decium, qui
domos incolerent quaeque res in eis pul-
chrae videri possent.

A via Stabiana in Nolanam deflectunt.¹²
Ante quandam domum concursum populi
vident. Homines circa praeconem plurimi
stabant.

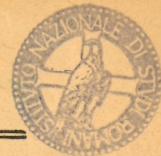
— Quid fit? — interrogat Decius.

— Videamus! — ait Cornelius.

Adolescentes accedunt.

— Cuia¹³ domus est? — quaerit Decius.

¹ toronyiránt ² háromszögű ³ udvar ⁴ kupola
⁵ kútkerítés ⁶ kilátás ⁷ könyvesbolt ⁸ Hogy-hogy?
⁹ könyvtár ¹⁰ polc ¹¹ könyvkereskedő ¹² letér ¹³ kié.

— Iucundi mensarii¹⁴ — respondet Publius. — Mihi videtur hic fore auctionem.¹⁵

Ante domum hasta in terram infixam stans significabat res alicuius debitoris venditum iri.

— Supellectilia Claudii Figuli sub hasta veneunt! — clamat praeco. — Cui libet, intersit auctioni. Sed tantum homo pecuniosus veniat, quia hic res pecunia praesenti¹⁶ veneunt; qui pecuniam habet nullam, ne obsit ceteris; nam pecunia statim solvenda erit.

Ad praeconem stabat magister auctionis,¹⁷ qui vice¹⁸ magistratus fungebatur.¹⁸ Res vendendas servi e domo Iucundi efferebant.

Possessor rerum maestus vicino queritur Iucundum mensarium, quod mercedem habitationis¹⁹ solvere non posset, renuntiasset²⁰ sibi cenaculum et mercedem facere²¹ ex supellectilibus.

Iucundus quoque mensarius postea prodit, cuius servi tabulas ceratas secum ferunt. In iis debita²² inscripta sunt.

— Ecce sella ex arbore dura! Primum tribus assibus constat.²³ Quis contra licetur?²⁴

Statim invenitur, qui nutu capitis aut verbis aut digitis sublatis se licitum esse pronuntiet. Nonnulli quattuor, quinque, sex asses licentur. Tandem octo assibus venditur.

Ceteris quoque rebus ita factum est.

Adolescentes finem auctionis non expectantes in via Nolana iter continuant.

— Nisi me frustrantur oculi²⁵ — ait subito Cornelius, — ibi venit servus noster Caecilianus.

— Ita est — ait Publius.

— Quo vadis? — interrogat servum, qui tribus aliis servis praeibat. Singuli singulas corbes²⁶ in capite ferebant.

— In fullonicam²⁷ imus.

— Vobiscum ibimus — ait Decius.

Fullonica erat prope viam Nolanam. Huc ditiorum Pompeianorum servi plerumque vestes ferebant, quae a fullonibus²⁸ elutriarentur.²⁹ Vir enim Romanus vestimenta munda esse maxime volebat; togam, quasi sol, candidam esse oportebat; porro³⁰ rugas³¹ osli fullones tam pulchre praeparare poterunt, ut vestimenta digna essent, quae dominus sibi indueret.

In fullonica vestis primum in lacum³² aquae Sarni, cretae aliusque materiae plenum iniicitur. Deinde in lacu operarii³³ pedibus vestem terunt. Hanc calcaturam³⁴ in trinum numerum³⁵ faciunt. Haec est vestium lavatio. Tum vestis in corbe sternitur, in corbe sulphur³⁶ accenditur, nidor³⁷ sulphuris vestem transmeat³⁸ et candidam facit. Dein extenditur, longo peniculo³⁹ teritur. Tum ponitur in prelo⁴⁰ xerantico,⁴¹ in quod quanto artius impressa est, tanto albius fit et candidior.

His visis adolescentes animi causa⁴² elogia⁴³ in parietibus inscripta aut incisa aut insculpta legere constituerunt. Haec elogia, quae plurima Pompeis inveniuntur, quandoque maxime ludicra⁴⁴ sunt: in iis nuntii, theatrae relationes,⁴⁵ publicae invitationes, plurimae iocosae inscriptiones.

In quadam domo haec leguntur: «Vinari-um⁴⁶ e taberna amissum est. Si quis id rettulerit, sexaginta sestertios dabo; si vero etiam furem comprehensum adduxerit, duplum dabo.» Alibi: «Iubeo salvere Victoriam. Zozimus Victoriam salvere iubet. Quaeso, opitulare⁴⁷ mihi, misero pauperi, quia nullam habeo libellam.⁴⁸» Alibi haec verba videntur: «Salve, Modeste. Ubi cunque es, cupio, ut bene sit tibi.»

Aliquis veterator⁴⁹ haec in cauponae⁵⁰ pariete inscripserat: «Caupona⁵¹ dicit te, si vel unum assem solveris, a se vinum accepturum, sed si duos solveris, melius vinum accepturum et si plures solveris, vinum te Falernum poturum esse.»

Adolescentes maxime rident hanc inscriptionem: «Habeo⁵² pituitam.»⁵² Sed risus in cachinnum⁵³ vertitur, cum haec legunt: «Anno 781. pridie Non. Iul. L. Monio Asprenate, A. Plotio consulibus asinus in his aedibus natus est.»

14 bankár 15 árverés 16 készpénz 17 végrehajtó
18 képvisel 19 lakásbér 20 felmond 21 nyereszkedik
22 adósság 23 ára 24 többet ígér 25 ha szemem nem csal
26 kosár 27 ványoló műhely 28 ványoló 29 kimos
30 azután 31 ránc 32 kád 33 munkások 34 taposás
35 hármasként 36 kén 37 gőz 38 átjár 39 kefe
40 sajtó 41 szárító 42 mulatsághól 43 fölírások 44 mu-
latságos 45 színházi jelentés 46 boros kancsó 47 segít
48 fillér 49 huncut 50 korecsma 51 korecsmárosné
52 náthás vagyok 53 kacagás.

Iocosa.

Iulia, Augusti filia mature habere coepit canos,¹ quos legere secrete solebat. Subitus interventus patris aliquando oppressit² ornatrices.³ Dissimulavit⁴ Augustus deprehensis⁵ super vestem eius canis et aliis sermonibus tempore extracto, induxit⁶ aetatis mentionem interrogavitque filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet, an calva;⁷ et cum illa respondisset, *Ego, pater cana esse malo*, sic illi mendacium obiecit: *Quid ergo istae te calvam tam cito faciunt?*

Item cum gravem⁸ amicum audisset Iulia suadentem melius facturam, si se composuisset⁹ ad exemplar paternae frugalitatis,⁹ ait: *Ille obliviscitur Caesarem se esse; ego memini me Caesaris filiam.* Ex Macrobio, II, 5.

*

Mater: Quid hoc rei est? Mentene te captum esse,¹⁰ qui psittacum tam spurcas¹¹ res doceas?

Filius: Immo doceo eum, quae vocabula in urbanorum¹² hominum circulo¹³ usurpare nefas sit.

*

«Heri quinque licet vestifices¹⁴ adissem, nihil tamen earum, quibus mihi usus esset, rerum quidquam impetrare¹⁵ poteram.»

«Quidnam id esse dicam?»

«Fidem!»¹⁶

*

Domina cum in pavimento¹⁷ lapsa esset, ancilla exclamavit exprobrans:¹⁸ Spero te posthac desituram esse me convicio¹⁹ corripere,¹⁹ quod pavementum cera²⁰ non recte polivissem.²⁰

C. Ács

¹ ősz haj ² meglep, ott ér ³ hajdíszító nő ⁴ úgy tett, mintha nem vette volna észre ⁵ felfedez ⁶ szóba hoz ⁷ kopasz ⁸ komoly ⁹ ha utánozza apja takerős életmódját ¹⁰ megbolondultál? ¹¹ ocsmány ¹² művelt ¹³ társaság ¹⁴ szabó ¹⁵ megkapni ¹⁶ hitel ¹⁷ rakott padló ¹⁸ szemrehányólag ¹⁹ összeszid ²⁰ kifényesít.

AENIGMATA.

I.

Pythagoras, philosophus ille magnis sapientiae incrementis ornatus a Polycrate interrogatus quotnam discipulos haberet, ille: «Dimidia pars eorum — inquit — arithmetice studet, quarta pars physicis, pars septima utrisque. Praeter hos etiam tres discipulas habeo». Quot erant discipuli cuncti Pythagorae?

II.

1. ● Pro huius figurae punctis litterae AADEIIII
2. ● ● ● ILMNOORSSSUUU
3. ● ● ● ● U V V X ita ponantur, ut et series media (4) et linea ad perpendicularum directa nomen clarissimi poëtae ostendat.
4. ● ● ● ● ● ● ●
5. ● ● ● ● ●
6. ● ● ●
7. ●

III.

Pallas me docuit texendi¹ nosse laborem. Nec pepeli² radios poscunt, nec licia³ telae.⁴ Nulla mihi manus est, pedibus tamen omnia fiunt.
1 szövés 2 hímzett (felső) ruha 3 szál 4 szövét.

Solutiones aenigmatum numeri VII.

I. *Cursus, rursus, Remus, risus Iris.* — Mercurius. II. *Series directae:* 1. Minerva, 6. is, 7. in, 8. vis, 9. Ti, 11. si, 12. Ithacus, 13. aa, 14. st l, 15. eho l, 16. et, 18. tu, 19. superus. *Series libratae:* 1. Miltiades, 2. is, 3. Epidaphne, 4. vi, 5. Antistius, 10. ita, 11. sus, 17. tu, 18. tu.

Aenigmata recte dissolverunt: Clara Behyna, Eug. Dallmann, Magdalena Fajcsék, Em. Farkas, Math. Gombos, Eug. Keller, Jos. Majoros, Elemerus Nagy, Marianna Renner, Georgia Szilvássy, Marianna Takács, Magd. Zarka. — Praemium Elemero Nagy et Eugenio Dallmann sorte obvenit.

Epistolia Officialia.

Lectores nostros, qui IUVENTUTIS pretium nondum solverunt, rogamus, ut rem quam primum componere velint.

Magd. Fajcsék, Lud. L'Eplattenier, Andr. Baronyi, Zolt. Talán, Alex. Skripecz, Io. Mangel, Car. Tilly, Iul. Cenner, Gabr. Petróczy: Opuscula, quae misistis, prodibunt, sed patientiam oro, dum publicari possint.

Moderator ephemeridis EUGENIUS FRAY DR.

Budapest, I., Verpeléti-út 22.,

ad quem epistulae et manuscripta mittantur. Administratio ibidem.

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-scholarium Catholicorum. — A Katholikus Középiszkolai Tanáregyesület költségén. (Praeses: IOANNES KISPARTI DR., elnök.)